

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА “НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ “АГРООСВІТА”

РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ
І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ПРОГРАМА (ОРІЄНТОВНА)
навчальної дисципліни
підготовки фахівців ОКР “молодший спеціаліст”
спеціальності 073 “Менеджмент”
в аграрних вищих навчальних закладах

Київ
“Агроосвіта”

2017

УДК 330.111.4(073)
Р 11

Розробник програми

Бондаренко С.В., к.п.н., викладач Глухівського агротехнічного інституту імені С.А. Ковпака Сумського НАУ

Рецензенти:

Данилків І.А., викладач Таращанського технічного та економіко-правового коледжу;

Єременко О.С., викладач ВП НУБіП України “Бобровицький коледж економіки та менеджменту”;

Петракович В.Ю., викладач Кіцманського технікуму Подільського ДАТУ;

Тарасенко Т.Д., викладач Хорольського агропромислового коледжу Полтавської ДАА

Рекомендовано Науково-методичною радою Науково-методичного центру “Агроосвіта” (протокол від 19 травня 2017 р. № 4)

**Відповідальна
за випуск**

Трісунова Т.В., методист

(Державна установа “Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів “Агроосвіта”)

Редактор

Світельська С.Ф.

© Державна установа “Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів “Агроосвіта”

Всі права охороняються. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якій формі без письмової згоди Державної установи “Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів “Агроосвіта”.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка”

Галузь знань 07 “Управління та адміністрування”

Спеціальність 073 “Менеджмент”

Освітньо-кваліфікаційний рівень “молодший спеціаліст”

Загальна кількість годин 54

Форма організації освітнього процесу та види навчальних занять, обсяг годин:

Навчальні заняття:

Лекції 16

Семінарські заняття 16

Самостійна робота 22

Форма підсумкового контрольного заходу залік

ВСТУП

Програма з навчальної дисципліни “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка” передбачає вивчення територіальної організації виробництва, економічного районування України, специфіки регіональної економічної політики, охоплює питання ефективного використання природно-ресурсного потенціалу, трудових ресурсів, виробничого та науково-технічного потенціалу, а також структури, розміщення, характеристики і оцінки міжгалузевих комплексів промисловості, агропромислового й транспортного комплексів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка” є територіальний стан і розвиток продуктивних сил, просторові аспекти прояву економічних законів.

Міждисциплінарні зв’язки: “Економічна теорія”, “Економічна і соціальна географія України”, “Менеджмент”, “Статистика”, “Економіка”.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка” є оволодіння науковими основами розміщення і територіальної організації продуктивних сил України, аналізу сучасного стану і визначення перспектив регіонального розвитку в умовах ринкової економіки.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка” є:

- формування теоретичних знань з теорії розміщення продуктивних сил і регіональної економіки;
- визначення особливостей демографічної і трудоворесурсної ситуації, яка склалася в Україні;
- формування вмінь ефективного оцінювання та використання природно-ресурсного і науково-виробничого потенціалів регіонів країни;
- вивчення територіальної і галузевої структури господарського комплексу;
- встановлення наукових засад державної регіональної економічної політики;
- розкриття зовнішньоекономічних зв’язків України з державами світу, їх вплив на розвиток продуктивних сил і регіональну економіку.

Як результат вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- теоретичні основи вивчення розвитку і розміщення продуктивних сил;
- сутність базових понять і термінів кожної теми (модуля);
- значення, завдання і актуальність знань (об’єкт, предмет, функції, завдання);

- підходи до класифікації факторів розміщення продуктивних сил (традиційні і за пріоритетністю);
- головні економічні зони, закономірності та принципи розміщення продуктивних сил;
- сутність завдання, принципи і механізм реалізації (регулювання) державної регіональної економічної політики;
- основні передумови розміщення продуктивних сил;
- основні теорії і концепції розміщення продуктивних сил і регіонального розвитку;
- сутність і особливості трансформації галузевої та територіальної структури господарства України на різних етапах його розвитку;
- роль територіального поділу праці у формуванні економічних регіонів і міжгалузевих комплексів;
- методи дослідження розвитку та економічного обґрунтування розміщення продуктивних сил;
- сучасний стан проблем та перспектив регіонального розвитку господарства регіонів і економічних районів;
- особливості та структуру зовнішньоекономічних зв'язків України і міжнародних організацій;
- основи районного планування і складання територіальних балансів;
- про становлення нових форм регіонального розвитку продуктивних сил України;

вміти:

- вивчати і виявляти на основі аналізу різних інформаційних джерел особливості сучасного стану розміщення продуктивних сил України, регіону та визначати напрямки їх удосконалення;
- визначати вплив головних факторів у той чи інший період часу розвитку і розміщення продуктивних сил України, регіону тощо;
- вивчати напрямки вдосконалення державної регіональної політики як інструмента для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів, підвищення рівня життя населення;
- давати комплексну економіко-географічну характеристику міжгалузевих комплексів та економічних регіонів України;
- користуватись для вирішення прикладних завдань методами економічного обґрунтування розміщення виробництва;
- працювати з різними схемами економічного планування України, їх порівнювати тощо;
- орієнтуватися в системі проектних робіт України;
- оцінювати перспективи основних напрямків зовнішньоекономічних зв'язків України, регіону на сучасному етапі.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною.

Під час складання навчальної програми викладачі можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за темами в межах бюджету часу, відведеному навчальним

планом на вивчення дисципліни.

Зміни та доповнення, які вносять у програму викладачі, мають бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема		Обсяг годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи			
№	назва	лекції	семінарські заняття	самостійна робота	разом
1.	Вступ. Тенденції, закономірності, принципи та фактори розміщення продуктивних сил і регіональної економіки	2	2	2	6
2.	Особливості розміщення природно-ресурсного потенціалу України і його економічна оцінка	2	2	2	6
3.	Економічне районування і територіальна організація продуктивних сил. Населення і трудові ресурси	2	2	4	8
4.	Науково-технічний прогрес, виробничий та науковий потенціал	2	2	2	6
5.	Господарський комплекс України, його загальна характеристика і структура	2	2	—	4
6.	Міжгалузеві комплекси промисловості, їх структура і розміщення	2	2	8	12
7.	Транспортний комплекс	2	2	2	6
8.	Регіональна економіка. Економіка регіонів. Регіональна економічна політика	2	2	2	6
Разом годин з навчальної дисципліни		16	16	22	54

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ВСТУП. ТЕНДЕНЦІЇ, ЗАКОНОМІРНОСТІ, ПРИНЦИПИ ТА ФАКТОРИ РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Місце та роль курсу “Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка” в системі економічних дисциплін. Предмет, об’єкт, завдання курсу, розміщення продуктивних сил та економіки районів. Понятійний апарат курсу, зміст основних економічних категорій, їх об’єктивний характер.

Тенденції й закономірності розміщення продуктивних сил та регіонального розвитку в трансформаційному періоді. Принципи і фактори розвитку та розміщення продуктивних сил економіки районів.

Теорії та концепції розміщення продуктивних сил і регіональної економіки. Основні напрямки подальшого розвитку та вдосконалення розміщення продуктивних сил України.

Семінарське заняття

2. ОСОБЛИВОСТІ РОЗМІЩЕННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ І ЙОГО ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА

Компонентна структура природно-ресурсного потенціалу економічних районів України. Природна та економічна класифікація природних ресурсів та їх економічна оцінка.

Природно-ресурсний потенціал і його структура. Місце України в світових сировинних і паливно-енергетичних ресурсах, ступінь забезпеченості власних потреб.

Кількісне та якісне оцінювання природних ресурсів і природних умов. Балансові, позабалансові, промислові, геологічні запаси сировини і палива.

Характеристика природно-ресурсного потенціалу економічних районів. Оцінювання їх сировинних, паливних, земельних, водних, рекреаційних ресурсів.

Ресурсозбереження як головний напрям використання природно-ресурсного потенціалу. Вдосконалення системи природокористування. Проблеми і перспективи ресурсоспоживання та ресурсозбереження.

Семінарське заняття

3. ЕКОНОМІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ І ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ. НАСЕЛЕННЯ І ТРУДОВІ РЕСУРСИ

Економічне районування як метод наукового дослідження та регулювання територіальних організацій господарства. Визначення економічного району,

його головні ознаки, районоутворювальні фактори. Об'єктивний характер формування району.

Принципи економічного районування. Форми розміщення і територіальної організації продуктивних сил економічних районів. Ієрархія економічних районів, їх основні типи. Соціально-економічне мікрорайонування України.

Стан і перспективи розвитку економічних районів України: Причорноморського, Подільського, Карпатського, Північно-Західного, Столичного, Центрального, Донецького, Придніпровського, Північно-Східного.

Природні та специфічні суперечності в розміщенні продуктивних сил і розвитку економіки регіонів. Державне регулювання територіальної організації продуктивних сил. Проблеми вдосконалення розміщення продуктивних сил, значення економічного обґрунтування окремих галузей на території країни, геополітики і геостратегії.

Населення та його роль у розвитку і територіальній організації народного господарства. Чисельність населення. Регіональні особливості його відтворення, демографічні проблеми. Розміщення по території. Чисельність, динаміка і густота населення різних районів. Міграція населення та її види. Національний склад населення. Міські агломерації. Обмеження зростання великих міст. Урбанізація та проблеми довілля. Переважаючий розвиток малих і середніх міст.

Трудові ресурси. Структура і розподіл за видами зайнятості, сферами виробництва, галузями народного господарства і економічними районами. Трудоресурсна ситуація та її регіональні особливості. Аналіз балансу трудових ресурсів. Шляхи раціоналізації використання трудових ресурсів. Забезпечення ефективності зайнятості в умовах ринкової економіки.

Регіональні ринки праці України, структури працездатного населення, показників рівня безробіття, рівня зайнятості, природного приросту населення, коефіцієнт участі в робочій силі.

Семінарське заняття

4. НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС, ВИРОБНИЧИЙ ТА НАУКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Роль науково-технічного прогресу в комплексному розвитку територіальних соціально-економічних систем. Соціально-економічні наслідки науково-технічного прогресу для регіональної економіки.

Науково-технічний прогрес і перспективи розвитку світового господарства, України та її регіонів.

Виробничий потенціал народного господарства (кількісний та якісний рівень основних виробничих фондів), його розміщення. Основні галузі народного господарства. Науковий потенціал.

Основні напрями поліпшення розміщення продуктивних сил на подальшу перспективу. Прогресивні зрушення в галузевій структурі народного господарства під впливом соціальної орієнтації та науково-технічного прогресу.

Динаміка розвитку виробничого потенціалу України. Методи економічного обґрунтування галузевого розміщення виробництва.

Семінарське заняття

5. ГОСПОДАРСЬКИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ, ЙОГО ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА І СТРУКТУРА

Особливості галузевої організації національного господарства. Галузева структура господарства. Промисловість України і форми її територіальної організації. Агропромисловий, будівельний, транспортний комплекси. Комплекс виробництва непродовольчих товарів народного споживання. Екологічні проблеми економічного розвитку України. Проблеми і перспективи розвитку господарства України в ринкових умовах.

Семінарське заняття

6. МІЖГАЛУЗЕВІ КОМПЛЕКСИ ПРОМИСЛОВОСТІ, ЇХ СТРУКТУРА І РОЗМІЩЕННЯ

Міжгалузеві комплекси. Особливості структури та територіальної організації міжгалузевих комплексів. Структура управління міжгалузевими комплексами України, специфіка їх розвитку. Особливості, закономірності формування, моделювання та аналізу міжгалузевих регіональних комплексів, їх місце у сучасному господарстві України.

Паливно-енергетичний комплекс, його структура. Розміщення галузей паливної промисловості. Паливний баланс та його структура. Джерела забезпечення промисловості України енергоносіями. Проблеми та перспективи розвитку. Екологія галузей. Зв'язки країни з державами СНД та іншими країнами.

Місце металургійного комплексу в економіці та його структура. Районоутворювальна роль у металургії. Зв'язок металургії з іншими галузями народного господарства. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Роль машинобудівного комплексу в народному господарстві. Структура машинобудівного комплексу в народному господарстві. Структура машинобудівного комплексу. Фактори, що впливають на розвиток та розміщення машинобудування. Сучасний стан галузей машинобудівного комплексу.

Комплекс хімічної промисловості. Аналіз факторів, що впливають на розміщення хімічної промисловості. Економічне оцінювання сировинної бази. Структура хімічної промисловості. Охорона навколишнього середовища, здоров'я населення в регіонах розміщення хімічної промисловості. Застосування безвідходних і маловідходних технологій. Проблеми і перспективи розвитку хімічної промисловості.

Лісовиробничий комплекс. Економічне оцінювання лісових ресурсів. Сучасний стан та особливості розміщення лісозаготівельної, деревообробної, целюлозної та паперової промисловості. Основні райони розміщення. Найбільші лісопромислові комплекси. Проблеми та перспективи розвитку галузі. Напрями екологізації виробництва.

Будівельний комплекс. Значення будівельного комплексу в національному господарстві. Структура будівельного комплексу. Значення будівельного комплексу в національному господарстві. Сучасний стан. Проблеми та перспективи розвитку будівельного комплексу.

Рекреаційний комплекс. Комплекс галузей з виробництва непродовольчих товарів народного споживання. Особливості розміщення галузей та структурних змін у комплексі галузей з виробництва непродовольчих товарів народного споживання.

Агропромисловий комплекс. Місце і роль його в економіці країни. Значення і завдання складових ланок агропромислового комплексу (АПК) України: продовольчого комплексу, комплексу галузей виробництва і постачання матеріально-технічних ресурсів, галузей (підприємств) переробки, заготівлі, зберігання і реалізації продукції (сфери аграрного ринку).

Земельний фонд України. Оцінювання сільськогосподарських угідь у природних зонах. Структура посівних площ, основні регіони культивування зернових, технічних та овочевих культур. Регіони розвитку тваринництва.

Інфраструктура аграрного ринку і поліпшення структури торгівлі. Встановлення прямих зв'язків підприємств України з агропромисловими і комерційними фірмами та підприємствами зарубіжних країн. Створення спільних підприємств і об'єднань.

Технічне переозброєння виробництва. Перехід до маловідходних та безвідходних технологій. Основні проблеми і перспективи розвитку та розміщення галузей агропромислового комплексу, інтеграційні процеси. Екологізація галузей АПК.

Семінарське заняття

7. ТРАНСПОРТНИЙ КОМПЛЕКС

Транспортна система. Структура, стан і особливості розвитку за умов ринку. Характеристика окремих видів транспорту: залізничного, морського, річкового, автомобільного, повітряного, трубопровідного, їх взаємодія в

транспортних вузлах. Проблеми та перспективи розвитку транспортної системи. Раціоналізація транспортно-економічних зв'язків і вантажопотоків на найважливіших напрямках транспортної мережі. Екологізація галузей комплексу.

Значення транспорту в народному господарстві. Вплив на розміщення продуктивних сил і становлення господарських зв'язків. Умови і фактори, що визначають формування транспортної мережі, обсяг та структури вантажообігу.

Зв'язок як галузь народного господарства. Структура зв'язку. Основні підгалузі. Особливості розміщення. Інформаційні системи. Сучасний стан. Проблеми та перспективи розвитку.

Семінарське заняття

8. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІКА РЕГІОНІВ. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

Сутність регіональної економіки. Показники рівня розвитку району. Предмет та головні завдання регіональної економіки. Методологічні принципи і методи дослідження. Особливості регіонального розвитку територій України. Сутність державної регіональної економічної політики, її мета, об'єкти, суб'єкти та принципи. Завдання державної регіональної політики. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики.

Семінарське заняття

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к.
2. Кодекс України про надра : Закон України від 27.07.1994 № 132.
3. Лісовий кодекс України : Закон України від 21.01.1994 № 3852.
4. Водний кодекс України : Закон України від 06.06.1995 № 213.
5. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 № 3393.
6. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5.02.15 № 156.
7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. № 280.
8. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 24.06.04 № 1861.
9. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 № 1602.
10. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання, затверджено наказом Мінекономіки України від 04.12.2006 р. № 367.
11. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 № 1602.
12. Про схвалення Концепції Державної програми розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації державної інноваційної політики та моніторингу стану інноваційного розвитку економіки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.07 № 285-р.
13. Державна стратегія регіонального розвитку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.kiev.ua/laws.
14. Методичні рекомендації щодо формування регіональних стратегій розвитку : наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 29.07.02 № 224.
15. Гордієнко О.В. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : навч. посіб. / О.В. Гордієнко, О.І. Кулініч, Ю.В. Петренко. – Київ, 2011. – 225 с.
16. Ішук С.І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика) / С.І. Ішук. – Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2002. – 216 с.
17. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник / за ред. В.В. Ковалевського. – 6-е вид. випр. – Київ : Знання, 2004. – 350 с.
18. Мельник Т.А. Розміщення продуктивних сил : навч.-метод. посіб. / Т.А. Мельник, А.І. Батіг. – Київ : НМЦ, 2004. – 170 с.
19. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : навч. посіб. / Д.М. Стеченко – Київ : Вікар, 2002. – 374 с.
20. Хвесик М.А. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка : навч. посіб. / М.А. Хвесик, Л.М. Горбач, П.П. Пастушенко. – Київ : Кондор, 2005. – 344 с.

21. Гарагонич В.В. Концептуальні засади транскордонного співробітництва України // Наукові праці : науково-методичний журнал. – Т. 115. – Вип. 102. – Історичні науки. – Миколаїв, 2009. – С. 69–73.
22. Гармаш В.С. Харчова промисловість України // Географія. – 2014. – № 23–24. – С.25–34.
23. Гриценко Г.О. Населення України. Кількість, розміщення і густота населення, його вікова і статевая структура // Географія. – 2013. – № 17–18. – С. 21.
24. Глуховецька О.В., Мельничук Г.С. Лісопромисловий комплекс України / О.В. Глуховецька, Г.С. Мельничук // Географія. – 2012. – № 22. – С. 25.
25. Давидчук І.В. Сільське господарство – провідна галузь української економіки / І.В. Давидчук // Географія. – 2015. – № 11–12. – С. 66–70.
26. Диженко Т.В. Паливна промисловість / Т.В. Диженко // Географія. – 2014. – № 23–24. – С. 25–26.
27. Доценко А.І. Регіональне розселення: проблеми і перспективи. – Київ : Наукова думка, 1994. – 178 с.
28. Заставний Ф.Д. Географія України. – Львів : Світ, 1994. – 486 с.
29. Захарова О.М. Соціальна сфера України // Географія. – 2013. – № 2. – С. 6.
30. Ковтун В.В. Міста України. – Київ : Освіта, 2000. – 246 с.
31. Курченко Л.П. Трудові ресурси і зайнятість населення // Географія. – 2014. – № 17–18. – С. 44.
32. Кругла Н.Я. Економічний потенціал України. Складові економічного потенціалу // Географія. – 2015. – № 7–8. – С. 30–33.
33. Мальцева О.І. Використання нових способів одержання енергії. Енергозбереження / О.І. Мальцева // Географія. – 2012. – № 11–12. – С. 67.
34. Манів З.О. Регіональна економіка : навч. посіб. / З.О. Манів, І.М. Луцький, С.З. Манів. – Львів : Магнолія, 2006. – 204 с.
35. Розміщення продуктивних сил України / за ред. Є.П. Качана. – Київ : Юридична книга, 2001. – 549 с.
36. Сазонець І.Л. Розміщення продуктивних сил : навч. посіб. / І.Л. Сазонець, В.В. Джинджоян, О.О. Чубар. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 320 с.
37. Сердцевич Г.Д. Проблеми та перспективи розвитку промисловості України // Географія. – 2014. – № 21–22. – С.20.
38. Смагіна І.В. Хімічна промисловість України на початку ХХІ століття // Географія. – 2012. – № 11–12. – С.64–66.
39. Стадник О.Г. Точне машинобудування / О.Г. Стадник // Географія. – 2013. – № 5. – С. 5–9.
40. Стадник О.Г. Економічні райони України : матер. до уроків. – Харків : Основа, 2010. – 111 с.

Інформаційні ресурси

<http://ukrstat.gov.ua>
http://pidruchniki.ws/1813022738533/rps/rozmischennya_produktivnih_sil
http://pidruchniki.ws/1763030338753/rps/regionalna_ekonomika_-_maniv_zo
<http://studentbooks.com.ua/content/view/964/76/>
<http://studentbooks.com.ua/content/view/143/76/>
http://zakdu-business.weebly.com/uploads/2/4/5/3/2453916/zhuk_krul_-_rozmischen_nja_produktivnux_sul_i_ekonomika_regioniv_ukrainu.pdf
<http://www.osvita-plaza.in.ua/lib/rps.pdf>

Підписано до друку 13.06.2017 р.
Умов. друк. арк. 0,6
Наклад 76 прим. Зам. № 63

Видавництво “Аграрна освіта”
вул. Смілянська, 11, м. Київ
тел. 04577-41-2-69

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єкта видавничої справи ДК № 1310

